

نومرو: ۱-۷۸

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلنده

دائرة اجتہاد

Idjtihad Constantinople

دوردنچی سنه

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص: الرهامی صفا

۲۹ آغستوس ۱۳۲۹

آبونه

سنه ک آلتی آیلق

تورکیا ایچین: ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یازده

قدرت ارادة ايله قابل تغيير واصلاح اولديغي
فكريني ملتته ویرمه سی شیلله رك، بجه الك بويوك خدمتيدر.
مشكلات دن الك امين فرارك مشكلات اوزه درينه هجوم
ايتك اولديغي كوسترمك و بو محصولدار و معصوم هجوم
و فعاليت دن بيقيلماز و بيقيلماز بير ذوى ايله متذوق اولماق
استعدادي انسانلرده جبلى بير خصلت حائله كيتيرمك .
بجه بوتون فلسفه لك بوتون آثار ادبيه تك الك معتنا غايه سی
ايسته يو اولماليدر .
۱۲ اغستوس ۱۲۲۹

عبدالله هودت

هَفَّتِه نَامَه

بو هفته تك غرائب شئونى اينجنده الك زياته نظر دقتى جلب
ايدن شئ ۳۸ سنه دنبرى زنجيره ايكلين بر اسير حالنده
محبس نشين اولان پير ايتاليانك مؤخرأ معصوميتى تبين ايده رك
سبيل تخليه ايدلش اولماسيدر .

په ترو (محكومك اسمى) ۳۸ سنه دنبرى اوطوردني كې
ينه جره انزواسنده اوطوروت دوشونوركن قاپى آجيلير
وايجرى به هيچ طانياديني بر كيمسه كبر و ديركه :

— په ترو، بن حبسخانه مديرى سنى تبريك و تخليه به
كادم . ارتق حرسك . باقى اسمنده بر حريف ثوله جكنه ياقين
يازدينى بر كاغده سنى بوراده ياتيران جنايتك فاعل حقيقسى
اولدينى اعتراف و اثبات ايديور . محكمه سنك برائكه حكم
ويرمشدر . شوقيقه ده بورادن چيقوب كيده بيليرسك .

په ترو شاشيرر . آلفلاشير ؛ برشى سويلك ايستر ، ديلي
طولاشير . . . نهايت ۳۸ سنه در كنديني بلكه تن عدالت مطلقه تك
حضور استغناسنده خاسر بر حس شكرانله يرلره قپانه رق
آغلامغه باشلار :

— ديمك بن ناموسلى بر آدام . . . بويله اولديغى هر كس
آكلادى ، اوليله ؟ فقط بن ۳۸ سنه در بونى تكرار ايتديكم
حاله هيچ آكلايان اوليوردي .

په ترو به محبه ايلك كيرديكى زمان كيمكده اولدينى البسه ي
كتيرلر . بو حان بر قاچ كره كييلمش يكي بر قوستومدى .
آووقاتنك توصيه سى اوزونته متوفيه والده سى نه فدا كارلقلره
بونى او زمان اشترا ايتيديدى . بيجاره قادين بوسورته اوغلنك
معصوميتى تبين ايده جكنه ذاهبدي . محكوميت قرارى ايتنديكى
زمان هيئت حاكمه به دكل كندى اوغلنه بيليرى على بر نظر فير لانه رق

محكمه دن چيقوب كيتدى و بردها حبسخانه به اياق آتمادى .
په ترو البسه لرخى تروپ چويرر كن « آه ، والدهم صاخ
اولايدى . . . ديوردي . فقط بو قوستوم كنديسنه اولاجق كې
دكلدى . ۳۸ سنه دنبرى بو محزنده اوطورمقاله په ترو به سمن
كلشدى . نه ايسه ، بونك ده چاره سى بولوندى . صاحى ثولش
ويلى بريتسى وارنلرى طرفندن آرناماش بر محكومك ينه پك
طريف اولان البسه سى په ترو به كيدرلدى . مدير افنديك
ديديكى كې التده بر باستونى اكسيكدى . فقط جنته بر پاراسى
اولايان بوحرانسان شمدى جمعيت بشريه تك او كشمكش مجادلانته ،
او ازدحام قيامتمونه قارشوب نه بياجقدى . بونى حبسخانه به
آن وداعنده كنديسى ده دوشوندى . ومدير افندى به عرض حال
ايتدى . خاير ! بونك چاره سى و حبسخانه بودجه سنده يرى
يوقدى . اوزمان په ترو درين بر كوكس كچردى و قيريق بر حس
عصيانله :

— بكي ، بن شمدى نه بيايم ، ديدى ، بكا هيچ اولمازه
ملكتمه كيده جك قدر حكومت معاونت ايتلى دكلير . . . مادام كه
حقسز بره محكوم اولشم . . . بكا اوليله كليوركه . . .
مديرك يوسروغى دهشتلى بر طراقة ايله ماصه تك اوزرينه
اينه رك سوزنى كسدى :

— په ترو ، فضله لاقيردى ايسته م . بيكناه اولديكلا كلاشدى
پك اعلا ! فقط بونك ايچون شپارمق ايچاب ايتز . قانون سكا بويله
بر حق بخش ايتيور ، يالكز سكا حريتكى اعاده ايديور ، قانون
مسئول ايدر ، فقط مسئول اولماز . بويله اولماسه يدى نه بر حاكم ،
نه بر اوپراتور سكوت و جدانله ايش كوره بيليردى . بونكه
برابر . . . هله طور بقالم . بر كره تلفونه ايدم . . .

په ترو « تلفونه ايتك » نه ديمك اولديغى كوردىكى زمان
مدير افنديك اكر چيلد بر ماشسه مطلقا كنديسيله استرزا
ايتديكنه حكم ويردى . كوچوك بز مانيوه له قولنى بر قاچ كره
چويروب بر چينغيرتى پيدا ايتدكن صوكره قاشلرخى چاوب
بوروكى بر شيك ايچنه لاقيرديلر سويلك . صوكره كويا
جواخى آليورمش كې قاشنى كوزنى اوينا ته رق باشنى صاللا .
هرق حاصلى بتون ژه ستلرله بز محاوره مضحكه سى اوينامق . . .
بونلر نه ديمك اولاجقدى ؟ . . .

بره كت ويرسين ، نتيجه خيرلى ظهور ايتدى . په ترو
ايلك تره تله ايكنجى موقعه اوله رق ملكتمه سوق اولنه جقدى .
بويله اولقله برابر په ترو ينه دوشونيوردي . بولده كنديسيله
حسبحال ايدن غارديانه دردينى دوكدى :

— نه يالان سويليم ، بو ايش بنى طن ايتديكم . قدرده
ممنون ايتدى . بر زمانلر حريتى استرداد ايدم بيلمك خياليله
غشى اولوردم . ۳۸ سنه در محبوسيته او قدر آليشدم كه شمدى
حريتمن نه صورتله استفاده ايدم جكمى بيله ميورم . عاقله م

دوئمش ، طولاشمش . جبنده کی نقد موجودی توکنمش .
لسانی بیلمدیکی ، محله لرینی طانیادینی بر محشرده ، یرسز ،
یوردسز ، یورغون ، یاراسزاون اوچ یاشنده برچوققله سواقده
قالق نهدیمکدر ؟ بونی تصویرایتلی .

صوکره بشقه بریرده - ماقون جوارنده - فاره لر طرفندن
کیریش برقادین جسدی بولونیور . معاینه ایدیورلر : آچقندن
ئولش . هویتی تحقیق اولونیور : ایکی اوچ کون اول چیلدیرمه سی به
سودیکی برقیزی شومندوفر یولنده برقضا به اوغرایه رق هلاک
اولاسی اوزرینه قادینجیز کندی غائب ایدره ک پریشان برحاله
طاغلره دوشمش وبرقاج کونلک آچلق ، یورغونقله بر طرفه
دوشوب قالش . غریبدرکه بودبخت قادینک والده سیله پدری ده
وقتیله اتخاریتمش اولدقلری کی زوجی ده کچن سنه کندی آصق
صورتیه حیاته خاغه چکمشیدی . قیزینک بر قاج کون اول
برلوقو . وتیفک تکر اکلری آلتنده قالماسی اوزرینه تحمل ایدمه مش
چیلدیرمش . یردن کوکه قدر حق وار . فقط بر محله خلقتنه
بیله چوق کوریله جک بونجه مصائبک بر عائلده طویلانماسنک
بادیسی ومسئولی عییا کیمدر ؟

بنیا

نه دیسون

نه دیسون ! بزم کی هرخصوصده کری قالان بر مملکتده
بیله شو محترم اسمک نفوذ ایتدیکی بر ، اشغال ایتدیکی حافظه
پک آزددر ظن ایدرم . واقعا تلغراف ، تلفون ، اوتوموبیل ،
تنورالکتریک کی تکامل وترقیلری نه دیسونک ذکای اخترا.
عکارانه سنه مدیون اولان فنون و صنایعک شرفبخشا اولدینی
یرلرده الکتریک قرالنی یقیندن طانیان پک چوقدر . حال بوکه
اسکی فونوغرافک شکل حاضری اولان غراموفون آرتق الکجری
کویلرده بیله نه دیسونک شهرت اختراعکارانه سنی ایتمکده در .
اوزون بوی ، کنیش اوموزلری ، درین ماوی کوزلری
ایله دائما دالغین کوربین بو سچای محترم بوندن ۶۶ سنه اول ،
یعنی افرنجی ۱۱ شباط . ۱۸۵۷ تاریخنده جواهر متفه نک
اوخو حکومتده میلان شهرنده تولد ایشدر . اصلاً فلنکلکی
اولان پدری تری ، جوملکچی ، فدائیچی ، ذخیره چی ، قونلوجی
کی مختلف صنعتلره تأمین معیشت ایشدر . یکرمنچی عصرک
اک ممتاز سهارندن اولانی اوغلنده بوخاصه انتال ایتش اوله حق که
دها آتیق اون ایکی یاشنده ایکن باباسی عائله نک نهوین معیشتی
ایچون نه دیسونی قانادا ایله میشفغان کولی آردنده سیر وسفر
ایدن تره نلردن برینه غریبه صایحیسی دیبه یرلیدیرمش .
« توماس آلوا نه دیسون » تره نک براوجندن دیگر اوجنه کیدوب

افرادندن کیمهلر قالمیشدر صانیرم ، بزم طرفلرده صیته لر
انسانی چوق یاشاعاز . محبوس اولماسه یدم بنده بوآنه قدر
یاشامازدم . بورانک هواسنه آلیشدم . شیمدی اوراده
نه پیاجقم بیلم .

— بویله اولدقن صوکره هیچ چیقما ..
— « کیدرمیسک ، یوقسه قالیرمیسک ؟ » دیه بکاصورمیورلر که
فقط بوآراهلر بویله کندی کندی نه فصل کیدیور .. عالمده
نه بیوک تحول وار ، کیندکجه آلیقلاشیورم ...
— صورما ! سنک بیلمه دیکک ده نلر وار . بالونلر ،
طیاره لر ، تحت البحر طورپیدولر ، سینمه مالر ..
بو صوک کله سوبلندیکی زمان بر سینمه ما اوکنده
بولونیورلردی .

پیه ترونک درجه حیرتی کورمک ایچون ارقداشی ایکی یات
آلهرق ایجری کیردیلر . پروغرامده ، شبه سز ، بر معصومک
محکومتی دیه بردرام اولاجق . پردنک ختامنده لامهلر
یاندینی وقت غاردیان اطرافنده بولنانلره پردده کوریلن خیالک
حقیقی یاننده اولدینی سوبلکدن منع نفس ایدمه ضره . بوسورتله
هرکسده بر نظره شفقت کوزه جکفی ظن ایدر . فقط ایکنجی
پردنک ختامنده ایکی ارقداش اطرافنده بولنانلرک برر برر
برلری دیکشیدیره رک کندیلرندن اوزاقلاشدقلری خیرتله کوررلر .
نهوت ، هرکس ۳۸ سنه قاتل عنوانیه یاشایان بو معصوم
کوزه محکومندن فرار ایدیورلردی . بونی پیه تروده آکلادی .
مسترمانه ارقداشنه باقرق :

— مملکتیمه کینسه م اوراده ده بویله اولاجق .. کل
سن بخینه بریمه کوتور !
دیدی . فقط اولک جزای حربتی عفو ایتک صلاحیتنه
غاردیان دکل ، حتی کندیسنی محکوم ایدن قانون دخی مالک
دکلدی .

دنیا ده نلر اولور . ده نلر آجیقلی حالار وقوعه کایر .
کچن کیجه پارسده ضابطه مأمورلری طولاشیرکن سواقده بیتاب
اوزامش برقادین کوررلر . یاننده اون اوچ یاشنده برچوقق وار .
فرانسزجه هیچ بیلمیورلر . بولنرک مرکز سواقده مجبوریت
حاصل اولور . اوراده برترجمان واسطه سیله دردلی آکلاشیلیر .
آلمانیانک برهم شهرندن ایشلر . شیفاغوده بولنان زوجی
کندیسنه مکتوب یازمش : قادین اولا پارسه کیده جک
اوزاده کی دامادندن مصارف راهیه سنی آلهرق شیفاغویه
کیده جک . اعلا ! فقط زوج یازدینی مکتوبده آدره سنی
یازمیدی اونوتمش . قادینده صوراً صوراً بولورم ظنیله
پارسه کلش . فقط پارسده انسانک آزادینی بولاق شویله
طورسون کندی غائب ایدمه جکفی درحال آکلامش . اوچ کون